

Staat van de Jeugd

Een overzicht van
cijfers over de staat
van de jeugd in
Rotterdam

Editie 2016

Gemeente Rotterdam

Rotterdam telt in 2015 **623.967** inwoners.

33% daarvan is jonger dan **27** jaar.

Dat zijn in totaal **208.292** mensen.

In 2015 zijn er **8.017** kinderen geboren.

Met de meeste van het totaal aantal jongeren
gaat het goed. Zij groeien kansrijk,
veilig en gezond op.

Inleiding

De Staat van de Jeugd editie 2016

De Staat van de Jeugd is het nieuwe onderzoek dat laat zien hoe het gaat met de jeugd in Rotterdam. Deze monitor verschijnt jaarlijks en maakt inzichtelijk waar de groei bij de jeugd zichtbaar is en waar de jeugd aandacht en investering vraagt. Naast de samenvatting die u nu in handen heeft, is alle beschikbare data te vinden in de digitale module via www.rotterdam.nl/staatvandejeugd

Rotterdam is een jeugdige stad, 208.292 Rotterdammers zijn jonger dan 27 jaar. Daarmee is Rotterdam een stad met veel potentie, een stad die groei in zich heeft. Zeker als de jeugd in de stad kansrijk, veilig en gezond kan opgroeien om zich te ontwikkelen tot zelfredzame volwassenen die hun bijdrage kunnen leveren aan de maatschappij. Daarom zet Rotterdam met het 'Beleidskader Jeugd 2015 - 2020 Rotterdam Groeit' in op het kansrijker, veiliger en gezonder opgroeien van kinderen en jongeren in de stad.

Groei, aandacht en investering

In de ontwikkeling van jeugdigen spelen risicofactoren en beschermende factoren een zeer duidelijke rol. Risicofactoren zijn onder meer crimineel gedrag, psychische problematiek, opvoedonzekerheid bij ouders en schooluitval. Beschermende factoren zijn bijvoorbeeld sociale cohesie, goede schoolprestaties, participatie en sociaal-emotionele competenties. Deze factoren dragen bij aan de hoofddoelen van het Rotterdamse jeugdbeleid: kansrijkere, veiligere en gezondere kinderen en jongeren. De factoren zijn vertaald in meetbare indicatoren die worden gemonitord in de Staat van de Jeugd. Deze nieuwe monitor verschijnt jaarlijks. Hiermee heeft Rotterdam voor het eerst een breed beeld van hoe het gaat met de jeugd in Rotterdam, over de domeinen van bijvoorbeeld gezondheid, veiligheid, onderwijs en werk heen. Het laat zien welke groei bij de jeugd zichtbaar is en tegelijk waar de jeugd aandacht en investering vraagt.

Staat van de Jeugd editie 2016: basismeting

Om de groei van de Rotterdamse jeugd te laten zien, zijn feitelijke data verzameld vanuit verschillende bronnen. Omdat niet direct alle indicatoren beschikbaar zijn in bestaande data, zal de Staat van de Jeugd binnen vier jaar op het optimale niveau gebracht worden. Deze eerste editie kan als een basismeting worden gezien. Trends over meerdere jaren zullen naar verloop van tijd zichtbaar zijn. Waar beschikbaar en relevant worden in dit overzicht enkele cijfers ook voorzien van data over de laatste paar jaar. De gegevens richten zich alleen op Rotterdam, vergelijkingen met landelijke cijfers of de vier grote gemeenten worden mede daarom niet in deze uitgave gemaakt. Een andere belangrijke reden is dat data binnen Nederland op verschillende manieren wordt verzameld; goed vergelijkbare gegevens zijn schaars.

Verhalen achter de cijfers

Naast de cijfers geven interviews met en over jonge Rotterdammers de verhalen achter de cijfers weer. Deze stemmen van de stad maken duidelijk dat het kansrijker, veiliger en gezonder opgroeien van kinderen en jongeren in de stad een gedeelde verantwoordelijkheid is: allereerst van ouders, maar ook van opa's, oma's, docenten, sportcoaches, jongerenwerkers, muzikleraren, politieagenten, vrijwilligers en overige professionals. En natuurlijk ook van de gemeente.

Uitgebreide digitale module

De totale Staat van de Jeugd bestaat uit ruim 250 indicatoren en is beschikbaar in een digitale module. Deze module bevat meer en specifiekere data. De data kunnen indien mogelijk en voldoende valide worden gespecificeerd naar gebieds- en buurtniveau. Ook kunnen zelf tabellen worden samengesteld. Om recht te kunnen doen aan de cijfers en de stemmen van de stad, verschijnt in aanvulling daarop deze versie waarin een deel van de cijfers compact en toegankelijk staat weergegeven.

Meer informatie

Voor meer informatie en de digitale module met cijfers van de Staat van de Jeugd kunt u terecht op: www.rotterdam.nl/staatvandejeugd

Leeswijzer

De Staat van de Jeugd bestaat uit drie hoofdstukken: Kansrijk, Veilig en Gezond. Elk hoofdstuk staat voor een doel waar ook weer subdoelen aan gekoppeld zijn.

Hoofdstuk 1: Kansrijk

Doel: meer jeugdigen in Rotterdam groeien kansrijk op.

- Subdoel 1:** meer jeugdigen leveren betere schoolprestaties en halen hun diploma.
Subdoel 2: meer jeugdigen hebben werk.
Subdoel 3: meer jeugdigen doen mee aan sport, cultuur en vrijwilligerswerk.
-

Hoofdstuk 2: Veilig

Doel: meer jeugdigen in Rotterdam groeien veilig op.

- Subdoel 1:** minder jeugdigen maken zich schuldig aan criminaliteit.
Subdoel 2: meer jeugdigen groeien op in een veilig thuis.
Subdoel 3: meer jeugdigen groeien op in een veilige wijk en schoolomgeving.
-

Hoofdstuk 3: Gezond

Doel: meer jeugdigen in Rotterdam groeien gezond op.

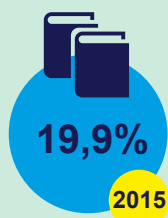
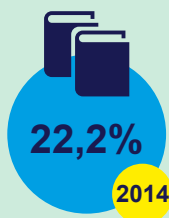
- Subdoel 1:** meer jeugdigen gedragen zich gezonder.
Subdoel 2: meer jeugdigen hebben een betere algemene gezondheid.
Subdoel 3: meer jeugdigen hebben een betere sociaal-emotionele gezondheid.

Bij de infographics staan voetnoten vermeld. Deze cijfers verwijzen naar de gebruikte bronnen op pagina 36.

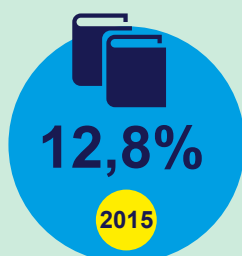
Op pagina 37 vindt u een lijst met gebruikte afkortingen.

De onderstreepte woorden, zinnen of begrippen in de infographics verwijzen naar de verklarende woorden- en begrippenlijst op pagina 38.

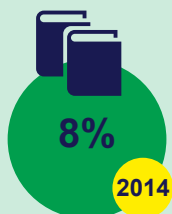
Schoolprestaties

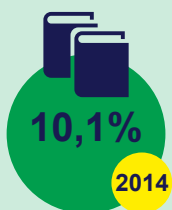
van leerlingen in het basisonderwijs met laag opgeleide ouders (achterstandsl leerlingen volgens definitie DUO).⁸

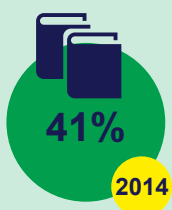
voortijdig schoolverlaters van 18 t/m 22 jaar.⁹

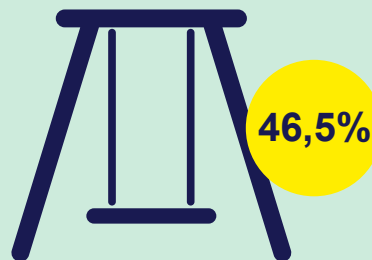
van de 14 t/m 17-jarigen heeft in de afgelopen vier weken gespijbeld.¹⁰

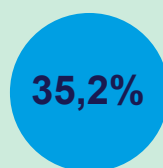
van de 12 t/m 17-jarigen met een melding van relatief verzuim.²⁷

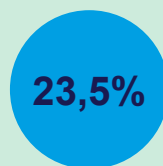
van de 14 t/m 17-jarigen is in de afgelopen vier weken wegens ziekte thuisgebleven.¹⁰

van de 2 tot 4-jarigen maakt in 2015 gebruik van een peuterspeelzaal.³²

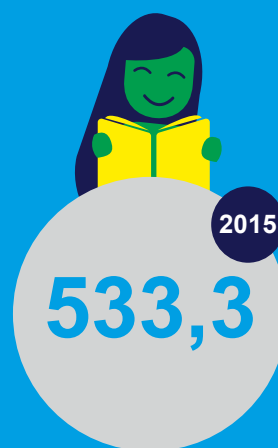

van de 2 tot 4-jarigen maakt in 2015 gebruik van een kinderdagverblijf.³²

van de 0 tot 2-jarigen maakt in 2014 gebruik van een kinderdagverblijf.³⁰

Schoolsucces

is de gemiddelde score van de Cito-eindtoets van basisschoolleerlingen groep 8.⁸

van de 18 t/m 22-jarigen heeft een startkwalificatie.⁹

Kansrijk

‘Als je iets doet, moet je het goed doen!’

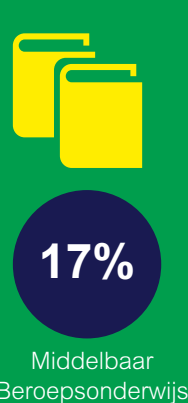
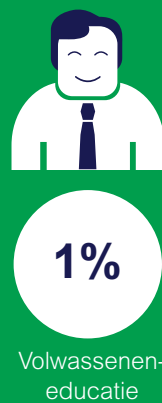
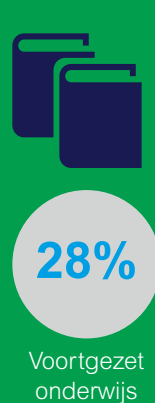
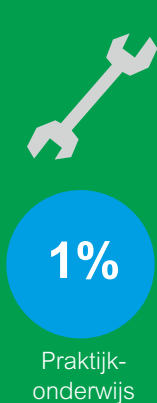
Garryl Tjon Poen Gie is 27 jaar, studeert Media en Entertainment Management en is mede-initiatiefnemer van SpraakuhlooS, een open podium voor jonge artiesten.

‘Na mijn stage op Curaçao wilde ik samen met Tomas de Paauw, die mijn beste vriend en artiest is, een wereldreis maken. Maar wel een zinvolle. We besloten om ons wereldwijd in te zetten voor artiesten, te beginnen in Rotterdam. Zo zijn we SpraakuhlooS gestart. Een reizend, open en laagdrempelig podium voor startende artiesten op het gebied van zang, dans, spoken word, rap en meer. Na een aantal geslaagde edities gingen we in 2014 op zoek naar financiële ondersteuning, want we hadden steeds alles uit eigen zak betaald. We kwamen bij de JongerenBijdrageRegeling (JBR) terecht. Na een goede presentatie kregen we een bijdrage van €1.500,-. Daarmee hebben we de locatie van de volgende editie betaald. Ons doel is om SpraakuhlooS steeds internationaler te maken. Waarschijnlijk gaan we dit jaar nog naar het buitenland om daar artiesten vast te leggen en te laten zien op ons online platform. Als je iets doet, moet je het goed doen!’

Rotterdamse jongeren zijn gedreven en ambitieus. Soms hebben ze hulp nodig om die ambitie te volgen en het JBR kan daarbij helpen. Jongeren met plannen vragen ons nu om advies en tips. Het is mooi om te zien hoe het stokje wordt doorgegeven en er weer iets nieuws ontstaat.’

Onderwijsniveau 2014-2015 ⁸

Leerlingen op de verschillende onderwijsvormen:

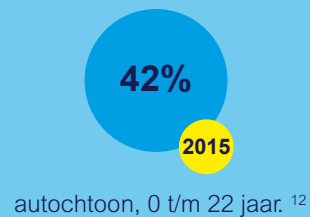
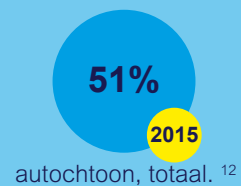
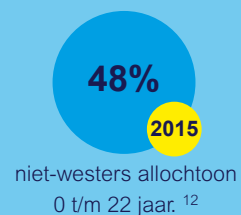
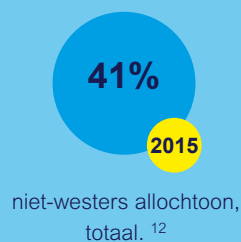

Opleiding ouders

van de 0 t/m 11-jarigen heeft
in 2014 één of twee ouders die laag
of midden-laag zijn opgeleid. ¹⁵

Achtergrond

2015

3,9%

van de 13 t/m 16-jarigen maakte ooit het overlijden van ouder(s) mee. ¹⁴

2015

49,2%

van de 0 t/m 11-jarigen maakte ooit het overlijden mee van ouder(s), broer of zus of iemand anders van wie het kind veel hield. ¹⁵

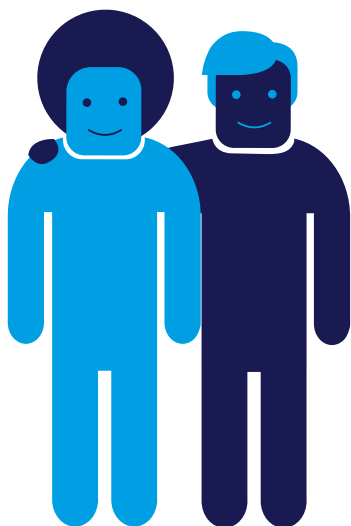
2015

8,3%

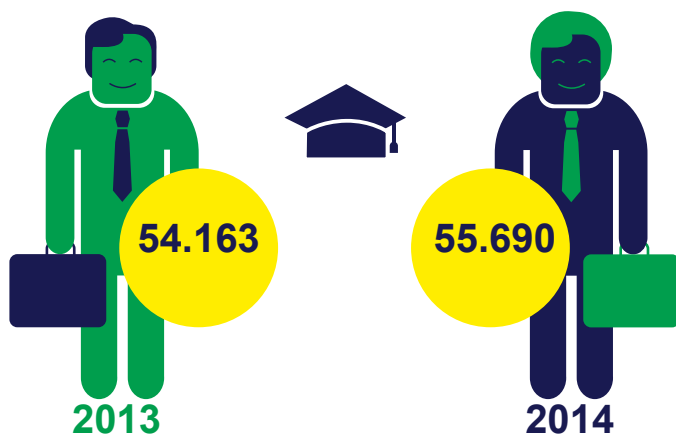
van de 13 t/m 16-jarigen is mantelzorger. ¹⁴

Zorgformulier

In 2015 schreef de politie 2.744 zorgformulieren uit voor jeugdigen van 0 t/m 18 jaar. ¹⁶

Werk en opleiding

jongeren met inkomen uit arbeid

*(deze jongeren kunnen naast hun werk ook nog onderwijs volgen).

Werkloosheid

2015
1,3%

van de 18 t/m 24-jarigen heeft een WW-uitkering. ¹

2015
4,2%

van de 18 t/m 24-jarigen heeft een Wajong-uitkering. ¹

2015
2,6%

van de 18 t/m 24-jarigen heeft een uitkering participatiewet. ¹³

Kansrijk

‘Wij geven jongeren verantwoordelijkheid, daar groeien ze van’

Eric Nijemanting is eigenaar van de Fihuma Groep en biedt jongeren een kans op de arbeidsmarkt. Het bedrijf houdt zich onder andere bezig met dakbestrating, isolatie, grind- en sloopwerk en bodemafluiting. ‘We stimuleren jongeren te doen waar ze goed in zijn.’

‘De jongeren die hier beginnen, hebben vaak niet eerder een baan gehad. Wij doen specialistisch werk, met gecompliceerde machines of op hoogte. We leiden ze intern voor dat werk op. We kijken naar de kwaliteiten, persoonlijkheid en ambitie van de jongeren en begeleiden hen als ze verder willen komen. Laatst kwam hier een jongen zonder werkervaring of diploma’s die als sloper aan de slag ging. Het bleek dat hij aardig kon timmeren en meten. Dat talent hebben we benut, nu is hij specialist spouwmuurisolatie. Wij geven jongeren vooral verantwoordelijkheid, dat vinden ze heel prettig en daar groeien ze van. Iemand die echt wil, krijgt hier alle kansen.

Als iemand in zijn privéleven problemen heeft, proberen we dat samen op te lossen. Dat ‘ontzorgen’ zorgt voor een goede sfeer op de werkvloer en dat is weer winst voor het bedrijf. De regelmaat van de baan geeft jongeren structuur in hun privéleven. Je ziet ze opbloeien. Als ze na een paar jaar ander werk willen, hebben ze er een hoop kennis, werkervaring en zelfvertrouwen bij!’

De Fihuma Groep heeft een vaste samenwerking met Stichting Citysteward Rotterdam.

Sociale participatie

22,5%

van de 13 t/m 16-jarigen doet vrijwilligerswerk in 2015. ¹⁴

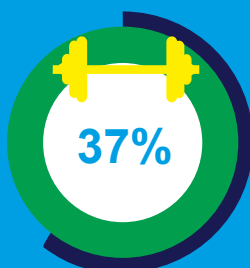
Creativiteit

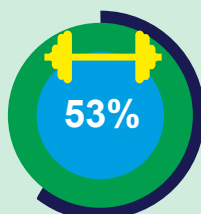
26%

van de 13 t/m 26-jarigen heeft in 2015 in de vrije tijd een bepaalde kunstzinnige activiteit gedaan in georganiseerd verband. ³¹

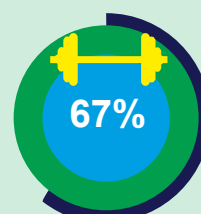
Sporten in clubverband

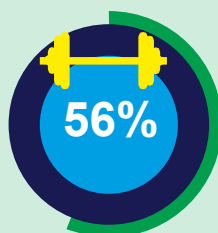
van de 13 t/m 26-jarigen is in 2015 lid van een sportvereniging. ³¹

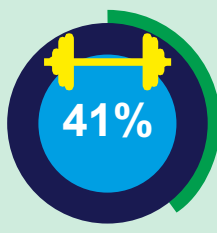
van de 4 t/m 11-jarigen is in 2014 lid van een sportvereniging en sport hier wekelijks. ¹⁵

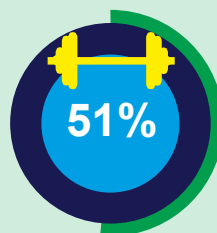
van de 13 t/m 16-jarigen sport in 2015 bij een club, vereniging of sportschool. ¹⁴

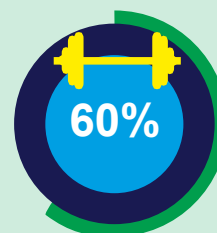
4 t/m 11-jarigen

Vmbo klas 3

Havo klas 4

Vwo Klas 5

jeugdigen dat in 2014 lid is van een sportvereniging. ^{10, 15}

Kansrijk

Groeien van trots

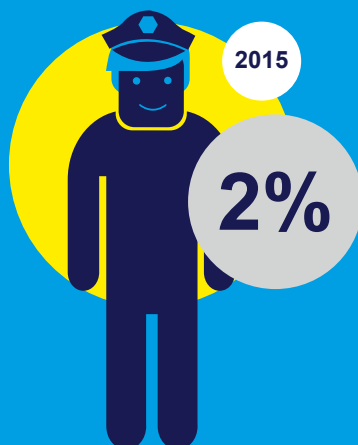
Van straatcultuur naar schoolcultuur. Een school waar leerlingen en docenten trots op zijn; het is het Rotterdams Vakcollege de Hef gelukt. Directeur Selma Klinkhamer over de transformatie van haar school.

'Onze docenten zijn professioneel getraind door de socioloog Iliass el Hadioui om straatcultuur - met weinig structuur en agressief gedrag - te herkennen en ermee om te gaan. Hoe keer je ongewenst straatgedrag om naar een situatie waar onderwijs mogelijk is? Daarnaast heeft elke klas een vaste mentor, die iedere dag met de klas een half uur lang de dag doorneemt. Heb je alles bij je, zijn er roosterwijzigingen? De hamvraag tijdens deze start de dag is: 'Staat iets je in de weg om vandaag onderwijs te volgen?' Ook wordt de actualiteit besproken. Iedereen doet zijn zegje, we gaan geen onderwerp uit de weg.

Het negatieve beeld van kinderen en ouders over een Vmbo-school proberen we te keren: het vakmanschap staat centraal. Hier leer je een vak waar behoefte aan is. Ons motto is: leren verlangen naar waar je nodig bent.

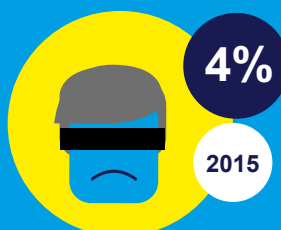
Vier keer per jaar hebben we 'MOL'-gesprekken met de mentor, ouders en leerling. De leerling neemt het voortouw, vertelt wat er geleerd is en spreekt af wat de verdere doelen zijn. Ouders zijn daardoor betrokken, ze komen niet alleen naar school als er iets misgaat. Je ziet ouder en kind vaak gloeien van trots na afloop.'

Delinquentie

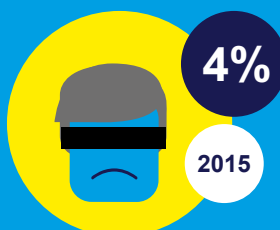

van 12 t/m 18-jarigen heeft een HALT-verwijzing.

Jeugdige verdachten

van de 12 t/m 17-jarigen.

van de 18 t/m 22-jarigen.³⁵

793

jeugdigen met een reguliere of intensieve
jeugdreclasseringsmaatregel in 2015.¹⁶

6.772

delicten gepleegd in Rotterdam door
jeugdigen t/m 22 jaar in 2015.²⁰

Veilig

Wijkagent op straat, school en social media

Garry Werners is wijkagent in Spangen West. Hij is voor jongeren duidelijk zichtbaar en toegankelijk op straat maar ook op social media en scholen. Door dat positieve contact benaderen jongeren hem uit zichzelf. Andersom zorgt het ervoor dat Garry hen makkelijk kan aanspreken als dat nodig is.

'In Spangen wonen veel jongeren, met het grootste gedeelte gaat het goed. Er is ook een groep waar de straatcultuur leeft, jongeren die zich afzetten tegen de normen en waarden van de burgermaatschappij. Zodra ik dat zie, spreek ik hen aan. Soms ga ik mee met zorgprofessionals die op huisbezoek gaan. Soms voor de veiligheid maar vooral om te laten zien dat de politie nauw samenwerkt met andere organisaties.

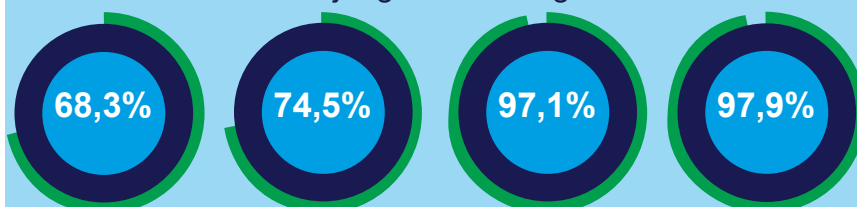
Op scholen spreek ik met de schoolleiding over vroegsignalering en SISA of adviseer over hoe om te gaan met afwijkend gedrag. Met de leerlingen praat ik over de gevaren van internet, zoals online pesten of oplichters. Op één school heb ik een leerlingenspreekuur. De kinderen komen zelf als ze vragen hebben. Of de docent stuurt hen als ze negatief gedrag vertonen. Dan vertel ik wat de consequenties daarvan kunnen zijn. Als je iets crimineels doet, wordt het lastig als je toekomstige stageplek om een Verklaring Omtrent Gedrag vraagt.

Om ook buiten de school in verbinding te blijven met de jongeren ben ik heel actief op Instagram. Dat directe contact, dat werkt goed.'

Discriminatie

Van de 13 t/m 16-jarigen in 2015 geeft aan dat... ¹⁴

homoseksuele jongeren hun vrienden kunnen zijn.

lesbische jongeren hun vrienden kunnen zijn.

jongeren met een ander geloof hun vrienden kunnen zijn.

jongeren met een andere huidskleur / afkomst hun vrienden kunnen zijn.

Onveilige thuissituatie

jeugdigen betrokken bij een onderzoek in verband met kindermishandeling in 2015. ¹⁶

Jeugd- bescherming

1.560 ²⁰¹⁵

jeugdigen zijn onder toezicht gesteld door de kinderrechter. (oftewel 1%). ¹⁶

330 ²⁰¹⁵

jeugdigen hebben een voogdijmaatregel. ¹⁶

1.160 ²⁰¹⁵

jeugdigen waarvoor de Raad van de Kinderbescherming een beschermingsonderzoek heeft uitgevoerd. ²³

206 ²⁰¹⁵

aantal meldingen door de JBRR bij de Raad van de Kinderbescherming of het JB-plein. ¹⁶

837 ²⁰¹⁵

0 t/m 18-jarigen met een crisisinterventie. ¹⁶

662 ²⁰¹⁵

0 t/m 18-jarigen met een machtiging uithuisplaatsing. ¹⁶

Opvoeding

2014
16% van de ouders van kinderen van 0 t/m 11 jaar heeft behoefte aan deskundige hulp of advies over de opvoeding, het gedrag of ontwikkeling van het kind. ¹⁵

2014
84% van de ouders van kinderen van 0 t/m 11 jaar geeft aan altijd steun en/of hulp uit de omgeving te kunnen ontvangen. ¹⁵

2014
74% van de 4 tot 11-jarigen kan bij volwassenen terecht met problemen (familieleden, leerkracht, mensen in de buurt). ¹⁵

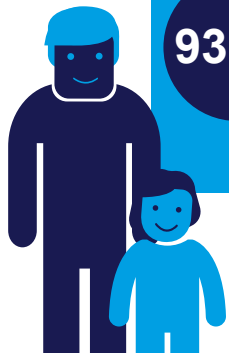
2014
93% van de 4 tot 11-jarigen kan bij de ouder/verzorger terecht bij problemen. ¹⁵

2015
47% van de jongeren in klas 2 en 4 van het VO ervaart een goede relatie met de ouders. ¹⁴

2014
97% van de ouders van 4 tot 11-jarigen geeft zijn kind regelmatig tot vaak een compliment als hij/zij iets goed doet. ¹⁵

2014
95% van de ouders van 4 tot 11-jarigen laat zijn kind regelmatig tot vaak weten trots te zijn op hem/haar. ¹⁵

2014
93,3% van de ouders van kinderen van 0 t/m 11-jarigen haalt voldoening uit het ouderschap. ¹⁵

Aandachtskinderen

2015
10,3%

jeugdigen voor wie een SISA-melding is gedaan. ¹⁸

2015
36,2%

risico- en aandachtskinderen van 0 tot 4 jaar volgens risicotaxatiemodel. ⁶

Schoolmaatschappelijk werk

2015
2.706

jongeren in het mbo-onderwijs maakt gebruik van SMW. ²⁴

2015
3.562

jongeren in het voortgezet onderwijs maken gebruik van SMW. ²⁶

2015
4.748

kinderen in het basisonderwijs maken gebruik van SMW. ²⁵

Armoede

2015
8,6%

van de 13 t/m 16-jarigen geeft aan dat er thuis moeite is om financieel rond te komen. ¹⁴

2015
2,3%

van de 13 t/m 16-jarigen geeft aan dat ze thuis eten krijgen via de voedselbank. ¹⁴

2013
23%

van de jongeren onder de 18 jaar groeit op in een gezin met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum. Dat zijn 25.970 kinderen. ²¹

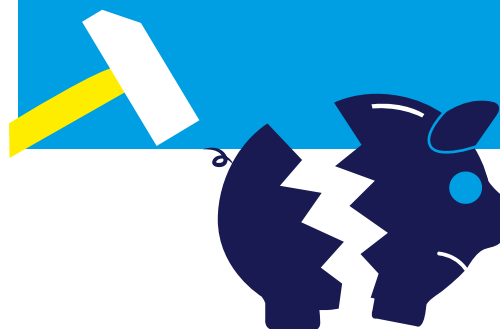
2014
26%

van de ouders van kinderen van 0 t/m 11 jaar heeft moeite om rond te komen. ¹⁵

2013
1,3%

2015
1,0%

Rotterdamers ouder dan 18 jaar met schulddienstverlening, schuldbemiddeling, budgettraining of budgetbeheer. ³⁴

33.808

aantal eenouderhuishoudens. ¹²

2015

11%

eenouderhuishoudens van het
aandeel huishoudens met
kinderen. ¹²

Gezinsklimaat

2015

3,1%

van de 13 t/m 16-jarigen maakte ooit
een psychische ziekte van de ouders
mee. ¹⁴

2014

9,8%

van de 0 t/m 11-jarigen maakte ooit een
psychische ziekte van ouders, broer of
zus mee. ¹⁵

2014

12%

van de 0 t/m 11-jarigen maakte ooit
een echtscheiding mee. ¹⁵

2013-
2015

24%

van de 13 t/m 16-jarigen maakte ooit
een echtscheiding mee. ¹⁰

2015

14%

van de 0 t/m 11-jarigen maakte ooit
minstens één ingrijpende gebeurtenis
mee en heeft daar hinder van. ¹⁵

Gezinsklimaat

2015

90,7%

van de 13 t/m 16-jarigen groeit NIET
op in gezin met verslaafde ouders, met
regelmatige ruzies tussen ouders en/of
psychisch zieke ouders. ¹⁴

2015

25%

van de 13 t/m 16-jarigen heeft ouders
die regelmatig ruziemaken. ¹⁴

2014

2,3%

van de 0 t/m 11-jarigen woont in een
gezin waar regelmatig conflicten of
ruzies zijn. ¹⁵

2015

5,8%

13 t/m 16-jarigen van wie één of beide
ouders problemen heeft (gehad) met
drank of verslaving. ¹⁴

2014

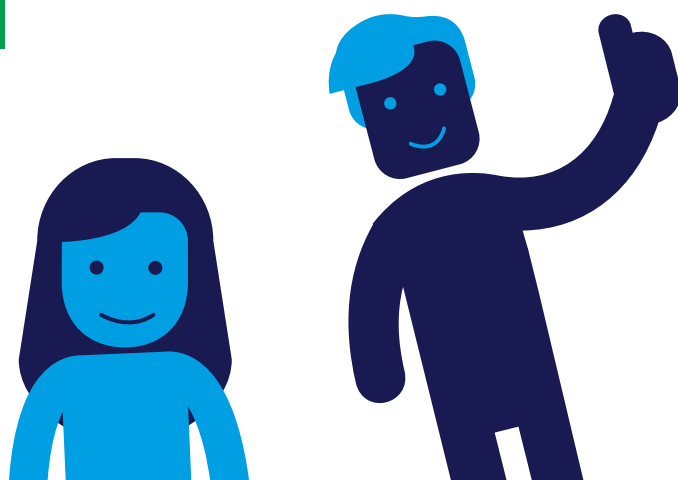
2%

0 t/m 11-jarigen van wie één of beide
ouders problemen heeft (gehad) met
drank of verslaving. ¹⁵

Pedagogisch spreekuur

971

aanmeldingen [pedagogisch spreekuur bij CJG](#)
in 2015. ⁶

Veilig

Echtscheidings-check voor een veilig thuis

Het klinkt misschien raar maar als ouders uit elkaar gaan, blijft een goede relatie met elkaar belangrijk. Open en regelmatig met elkaar communiceren zorgt er voor dat hun kind veilig op kan groeien. De Echtscheidings-check kan hen daarbij helpen.

De Echtscheidings-check is een gesprek met de ouders onder begeleiding van een advocaat of bemiddelaar. Diana Hopmans is advocaat en heeft al meerdere van dit soort gesprekken gevoerd: 'Het doel van de Echtscheidings-check is om het welzijn van het kind te bevorderen. Het gesprek vindt plaats enige tijd nadat de ouders gescheiden zijn. We bespreken samen of de eerdere afspraken die de ouders hebben vastgelegd in het ouderschapsplan, nog steeds nagekomen worden en passend zijn. Denk daarbij aan afspraken over bijvoorbeeld de omgang. Door het voeren van zo'n gesprek proberen we de communicatie tussen ouders te bevorderen. En we informeren hen over de mogelijkheden om zelf afspraken aan te passen als de behoeften van de kinderen of de ouders daarom vragen.

In de Rechten van het Kind is opgenomen dat een kind recht heeft op een veilige omgeving en recht op omgang met beide ouders. Eén op de vijf echtscheidingen loopt uit op een vechtscheiding. Die kan jaren duren, dat kan traumatisch zijn voor een kind. De Echtscheidings-check heeft een preventief karakter, daarmee willen we juist een veilige thuissituatie bevorderen.'

VEILIG

DOEL 3:

MEER JEUGDIGEN GROEIEN OP IN EEN VEILIGE WIJK EN
SCHOOLOMGEVING

Woningkwaliteit

2014

77%

0 t/m 11-jarigen van wie de ouders de woonbuurt geschikt vinden voor kinderen in de basisschoolleeftijd. ¹⁵

2015

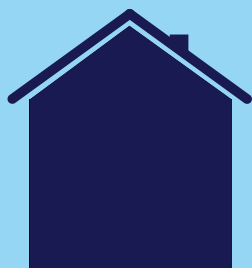
24%

kwetsbare meergezinswoningen
t.o.v. de woningvoorraad. ⁴

2015

93m²

gemiddelde oppervlakte van de
woningen. ⁴

2015

146.944

gemiddelde WOZ-waarde.
(peildatum 1 - 1 - 2015) ⁴

Pesten

2015

5%

van de 13 t/m 16-jarigen is in de laatste drie maanden wekelijks gepest via internet (cyberpesten). ¹⁴

2015

5%

van de 13 t/m 16-jarigen is de laatste drie maanden vaker op school gepest. ¹⁴

2014

20%

van de 4 tot 12-jarigen wordt gepest of getreiterd door andere kinderen. ¹⁵

2014

2,1%

van de 14 t/m 17-jarigen wordt minstens één keer per week gepest. ¹⁵

2014

1,9%

van de 14 t/m 17-jarigen pest zelf iemand minstens één keer per week. ¹⁵

Veiligheid ²⁸

Rotterdamers die in 2015 veel last hebben van:

12%

groepen jongeren.

5%

jeugdcriminaliteit.

15%

samenschooling van jongeren.

12%

ruziemakende jongeren.

4%

jongeren die bewoners pesten.

4%

jongeren die alcohol en/of drugs gebruiken.

6.028

incidenten van jeugdoverlast in 2015. ⁷

10

incidenten jeugdoverlast per 1.000 inwoners in 2015. ⁷

Dakloos

3%

van de jongeren van 18 t/m 22 jaar meldt zich in 2015 bij het Jongerenloket voor opvang. ¹¹

Contact docent

2014

70,4%

van de 13 t/m 16-jarigen geeft aan met een docent (mentor, vertrouwenspersoon) te kunnen praten als hij/zij ergens mee zit. ¹⁴

Veilig

Winst van signalering: kinderen gedijen beter

Als je wilt dat een kind aan leren toekomt, moet je tegemoet komen aan de behoefte van een kind, zoals een goede nachtrust.

De leerkrachten van basisschool de Arentschool zijn getraind in het herkennen van signalen. Hoe eerder je signalen opmerkt, hoe sneller je kunt handelen in het welzijn van het kind.

Directeur Ellen van der Hout vertelt over hoe de school dat doet: 'Positief contact met de ouders vinden we belangrijk, daarom investeren we in een goede relatie met hen.

De leerkracht is de spil op school en herkent signalen. Als een leerkracht zich zorgen maakt over een kind, praten we altijd eerst met de ouders. Door die goede relatie kan dat op een prettige manier. Bijvoorbeeld over of een kind te koud gekleed is of vaak moe is. We luisteren goed en soms is er niets aan de hand. Soms geven we bijvoorbeeld aan dat het beter is voor een kind als het niet naast de tv slaapt. En soms is er meer aan de hand, dan overleggen we met één van de partners. Vooral de samenwerking met de wijkagent is hecht. Die ziet de kinderen ook op straat. Als er sprake is van een gezamenlijk signaal, bijvoorbeeld via SISA, kan er hulp geboden worden via jeugdzorg.'

Wat is de winst van deze werkwijze voor kinderen? Ellen: 'Je ziet kinderen opknappen. Kinderen die beter in hun vel zitten, presteren beter in de klas. Ze gedijen beter, je ziet ze weer meer lachen.'

Seksueel gedrag

2015

53,7%

van de 13 t/m 16-jarigen is seksueel actief en veilig.¹⁴

jeugdigen in de klas voor het eindexamen van het VO in 2014 dat geslachtsgemeenschap heeft gehad.¹⁰

4%

Vmbo Klas 3

8%

Havo Klas 4

8%

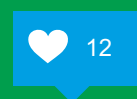
Vwo Klas 5

jeugdigen in de klas voor het eindexamen van het VO in 2014 dat onveilige seks heeft gehad.¹⁰

moeders in de leeftijd van 10 tot 19 jaar in 2015.¹²

Social Media

79,8%

van de jongeren in klas 2 en 4 van het VO is actief op sociale media in 2015.¹⁴

8,8%

jeugdigen met een risico op problematisch gebruik van social media, 13 t/m 16 jaar.¹⁴

GEZOND

DOEL 1:
MEER JEUGDIGEN GEDRAGEN ZICH GEZONDER

Gamen

56%

van de 13 t/m 16-jarigen gamet
minstens 1 keer per week
in 2015. ¹⁴

3,9%

van de 13 t/m 16-jarigen
vertoont problematisch
game-gedrag in 2015. ¹⁴

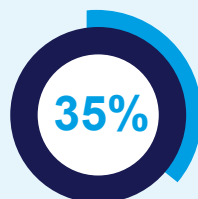
Middelengebruik

18%
2009

9%
2013

van de jeugdigen heeft
aan binge drinken gedaan (VO3). ¹⁰

2009

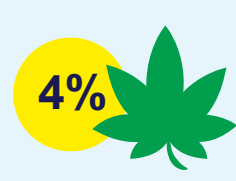
2013

van de jongeren in klas 3 van het VO heeft de
laatste 4 weken alcohol gedronken. ¹⁰

2009

2013

van de jongeren in klas 3 van het VO heeft ooit wiet
(marihuana) of hasj gebruikt. ¹⁰

Gezond

Duidelijke regels en blijven praten met je kind

Zaitoun Osman is 47 jaar en heeft vier kinderen van 12 tot 23 jaar. Hoe praat zij met haar kinderen over moeilijke onderwerpen zoals alcohol en drugs?

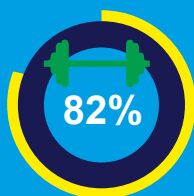
'Ik heb tegen mijn kinderen gezegd dat wat er ook gebeurt, je kunt altijd bij mij terecht. Ik vind het belangrijk om een open relatie met mijn kinderen te hebben. Regelmatig praat ik met ze over de gevaren van alcohol en drugs. Dan laat ik bijvoorbeeld een foto zien van wat drank doet met hersenen, daar word je dus niet slimmer van!

Als mijn kinderen naar een feestje gaan, wil ik weten waar het is en wie er komen. We zijn open maar we hebben ook duidelijke regels zoals 'we accepteren elkaar' en 'we eten samen'. Maar ook 'drugs, alcohol en roken zijn honderd procent verboden!' Die regels hebben we in de woonkamer opgehangen.

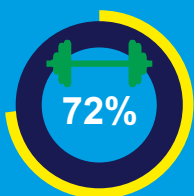
De meeste ouders durven niet te praten over alcohol of drugs. Omdat ik veel ervaring heb met opvoeden, praat ik daar met andere ouders over bij het project Ouders in Actie. Kinderen blijven nieuwsgierig en je kan nooit helemaal weten wat er buitenshuis gebeurt. Maar je kan wel altijd met je kind blijven praten.'

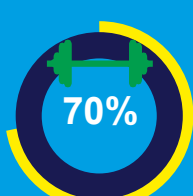
Beweging

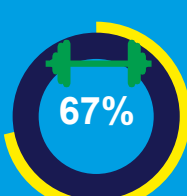
4 t/m 11-jarigen

Vmbo klas 3

Havo klas 4

Vwo klas 5

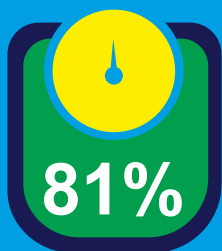
van de jeugdigen in 2014 voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen.^{10, 15}

64%

van de 2 t/m 11-jarigen speelt in 2014 minstens 5 dagen per week buiten.¹⁵

Gezond gewicht

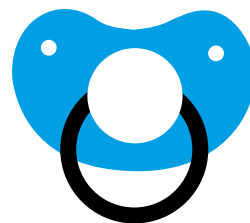

van de 13 t/m 16-jarigen heeft in 2015 een gezond gewicht.¹⁴

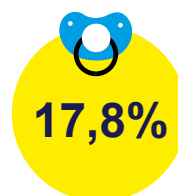

van de 4 t/m 11-jarigen heeft in 2014 een gezond gewicht op basis van rapportage van de ouders.¹⁵

Geboorte-uitkomsten

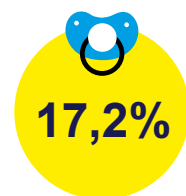

Laag geboortegewicht & vroeggeboorte

17,8%

2000-2008

17,2%

2009-2014

geborenen met een laag geboortegewicht en/of vroeggeboorte.¹⁹

Perinatale sterfte

11,5

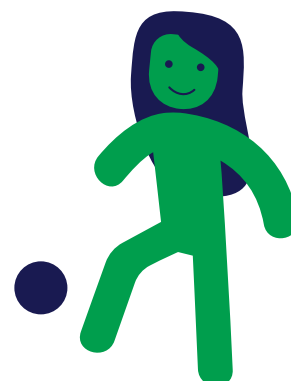
2000-2008

8,4

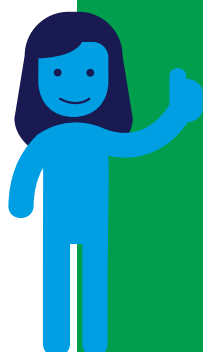
2009-2014

per 1.000 zwangerschappen.¹⁹

Ervaren gezondheid

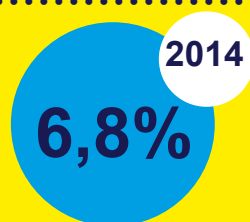
93%

van de 0 t/m 11-jarigen ervaart in 2014 zijn/haar gezondheid als (heel) goed op basis van de rapportage van de ouders. ¹⁵

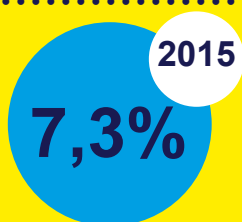

van de jeugdigen in de klas voor het eind-examen van het VO in 2014 ervaart zijn of haar gezondheid als (heel) goed. ¹⁰

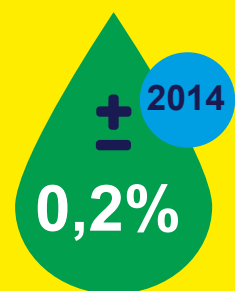
Chronische aandoeningen

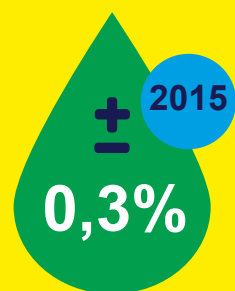
van de 0 t/m 11-jarigen heeft astma of bronchitis. ¹⁵

van de 13 t/m 16-jarigen heeft astma of bronchitis. ¹⁴

van de 0 t/m 11-jarigen heeft diabetes type 2. ¹⁵

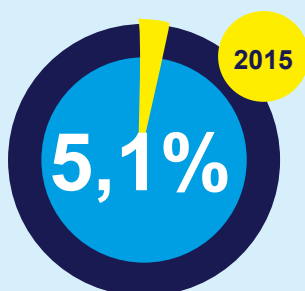
van de 13 t/m 16-jarigen heeft diabetes type 2. ¹⁵

Zorggebruik

13.040

jongeren van 0 t/m 17 jaar hebben in 2015 jeugdhulp gekregen. ³

van de 13 t/m 16-jarigen heeft de laatste maanden zorg gehad van jeugd GGZ. ¹⁴

2.731

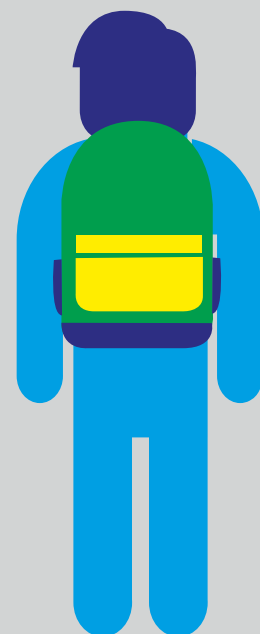
jeugdigen ontvangen Jeugd en Opvoedhulp in 2015. ¹³

jeugdigen ontvangen Jeugd en Opvoedhulp met verblijf in 2015. ¹³

jeugdigen ontvangen pleegzorg in 2015. ¹³

2015

5.608

jeugdigen ontvangen basis en/of specialistische GGZ(schatting). ¹³

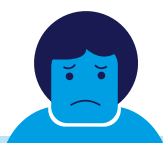

2015

193

jeugdigen met een beperking zijn in zorg met verblijf. ¹³

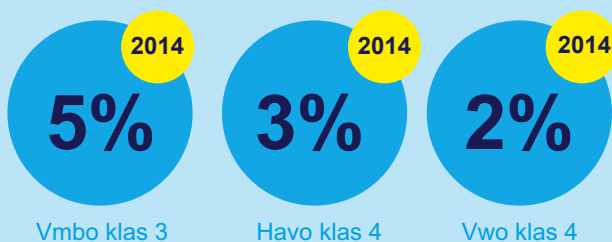

Emotionele en gedragsproblemen

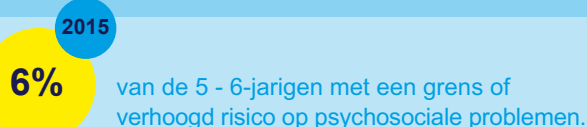
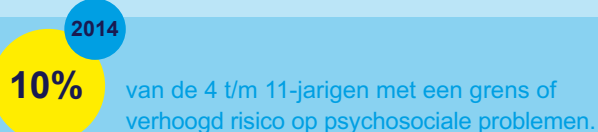
7,1% ²⁰¹⁵

van de 13 t/m 16-jarigen heeft duidelijke/ ernstige moeilijkheden met **emoties, concentratie, gedrag of omgang met andere mensen**. ¹⁴

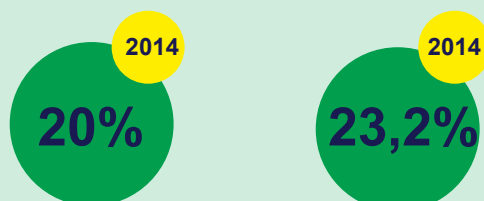
Psychosociale problemen

jeugdigen met verhoogd risico op psychosociale problemen.

Angstig

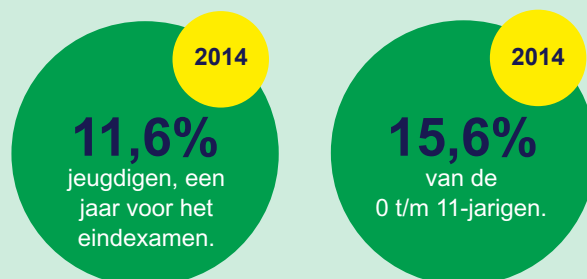

van de jeugdigen geeft aan snel angstig te zijn een jaar voor het eindexamen. ¹⁰

van de 4 t/m 11-jarigen geeft aan snel angstig te zijn. ¹⁵

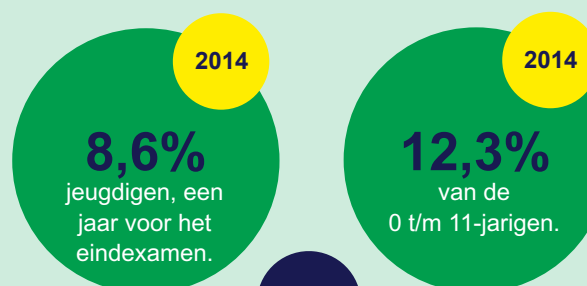
Gedragsproblemen

Verhoogd risico op gedragsproblemen zoals agressief gedrag en ongehoorzaamheid. ^{10,15}

Emotionele problemen

Verhoogd risico op gedragsproblemen zoals agressief gedrag en ongehoorzaamheid. ^{10,15}

Gezond

Samen signalen herkennen

Een kind dat nooit wordt uitgenodigd op feestjes van klasgenootjes. Waarom is het belangrijk om daar alert op te zijn? Carolien Holst, netwerkregisseur Centrum Jeugd en Gezin Rijnmond: 'Het lijkt een onschuldig signaal maar in combinatie met andere signalen, kan het een aanwijzing zijn voor problemen. Met de pilot Vroegsignalering willen we dat juist voorkomen.'

Kinderen veilig en gezond laten opgroeien zodat het zijn talent kan ontwikkelen, dat is het doel van de pilot Vroegsignalering. Daarbij draait het om het zo vroeg mogelijk herkennen van signalen bij basisschoolleerlingen in de bovenbouw die kunnen leiden tot crimineel gedrag of andere problemen. Hiervoor werken scholen, diverse maatschappelijke organisaties, wijkteams, politie en de gemeente nauw samen om die signalen zo snel mogelijk aan te pakken.

'De partners zijn constant met elkaar in gesprek over hoe we het beste samen kunnen werken. Eén van hen, een school, investeert intensief in een positieve relatie met ouders. Als er iets is met hun kind, is dat makkelijker te bespreken. Wanneer er toch sprake is van meer verontrustende signalen, kan de school via de korte lijnen die er nu zijn, snel het wijkteam of een andere partner inschakelen. Samen, dat is het sleutelwoord bij vroegsignalering.'

GEZOND

DOEL 3: ♥♥♥

MEER JEUGDIGEN HEBBEN EEN BETERE SOCIAAL-EMOTIONELE GEZONDHEID

Gezond

Meer zelfvertrouwen met taakspel

Hoe kun je het zelfvertrouwen van kinderen verhogen en sociaal gedrag bevorderen? Basisschool RK de Regenboog doet dat met Taakspel, een werkwijze om het gedrag van kinderen positief te beïnvloeden.

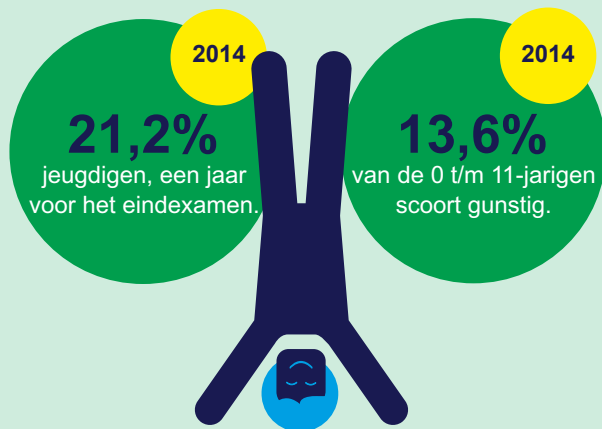
Doel van het spel is om sociaal- en taakgericht gedrag van kinderen te verbeteren en drukheid of ander storend gedrag in een vroeg stadium te verminderen. Roeli Peerbooms is leerkracht van groep 3: 'Taakspel is gericht op het positieve, met elkaar een doel behalen. We spelen het spel drie keer per week in groepjes. Elk groepje krijgt een aantal kaarten. Er zijn afspraken, die hangen aan de muur, zoals je bent stil, je bent met je taak bezig, je mag overleggen.

Als een groepje zich niet houdt aan een afspraak, neemt de leerkracht een kaart weg. De kinderen zien waar er goed wordt gewerkt en stimuleren elkaar om het samen nog beter te doen. Tijdens en na afloop krijgen de kinderen complimentjes over wat ze goed deden. Als de groepjes kaarten over hebben is er een beloning, dan gaan we bijvoorbeeld even heel hard stampen. Zo leren de kinderen dat hard werken iets oplevert.

Ook groeit het zelfvertrouwen van kinderen. Een kind dat bang is dat het niet stil kan zitten, leert door de opbouw van kort naar lang 'hé, ik kan het wel'. Door de rust in de klas verbeteren de leerprestaties van de kinderen. Als docent sta je ook vrolijker voor de klas omdat je bewust aandacht geeft aan positief gedrag in plaats van aan negatief gedrag. Taakspel verbetert de sfeer in de klas enorm.'

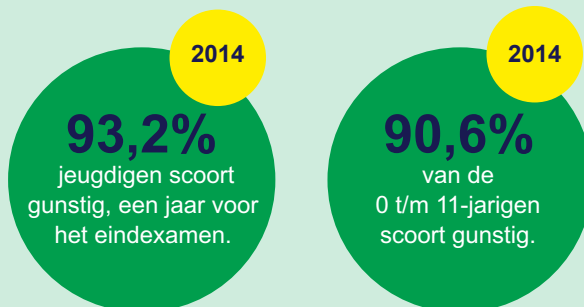
Hyperactiviteit of concentratieproblemen

Verhoogd risico op hyperactiviteit of concentratieproblemen zoals o.a. ADHD. ^{10,15}

Prosociaal gedrag

Prosociaal gedrag: bijvoorbeeld een ander helpen, inlevingsvermogen. ^{10,15}

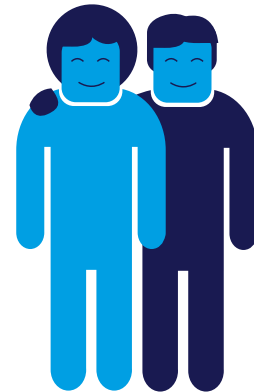

In beeld

97,6%

van de 4 tot 5-jarigen heeft tussen levensjaar 0 en 4 jaar voldoende contactmomenten (meer dan 50%) gehad met de jeugdgezondheidszorg 2015. ⁶

Goede vrienden

91,4%

van de 13 t/m 16-jarigen heeft tenminste één goede vriend in 2014. ¹⁴

Gelukkig

90%

van de 13 t/m 16-jarigen voelde zich afgelopen week thuis gelukkig. ¹⁴

Bronnen

- 1 Atlas SV peildatum december 2015, UWV
- 2 Bureau HALT
- 3 CBS
- 4 CBS –Statline (G4) en WBOB (Rotterdam); bewerking OBI
- 5 Centraal Onthaal/Evita
- 6 CJG
- 7 Directie Veilig
- 8 DUO
- 9 DUO, bewerking gemeente Rotterdam (O&BI)
- 10 Emovo, CJG
- 11 Evita
- 12 GBA
- 13 Gemeente Rotterdam
- 14 GGD Gezondheidsmonitor jongeren
- 15 GGD Gezondheidsmonitor kinderen
- 16 JBRR
- 17 MEE
- 18 SISA
- 19 Perined
- 20 Politie Rotterdam, Directie Veiligheid
- 21 RIO
- 22 Rotterdamse jongeren en de arbeidsmarkt, OBI, 2016.
- 23 RvK
- 24 SMW verslagen Albeda College en Zadkine, 2015.
- 25 SMW-aanbieders: Careyn, CVD, Dock, FlexusJeugdplein, MDR, MEE, PCBO, SMWR, SOLNetwerk.
- 26 SMW-aanbieders: CVO, Flexus Jeugdplein, MEE, Minters en Wolfert Dalton.
- 27 Staat van Rotterdams Onderwijs
- 28 Veiligheidsmonitor
- 29 Vektis
- 30 VSO
- 31 VTO
- 32 VvE monitor, oktober 2015
- 33 Waar staat je gemeente
- 34 Wijkprofiel, peildatum januari
- 35 C-BIS

Afkortingen (alfabetisch)

AWBZ Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten

De Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten dekt zware geneeskundige risico's die niet onder de zorgverzekering vallen. Het gaat om medische kosten die door vrijwel niemand op te brengen zijn. Iedereen die in Nederland woont of werkt, heeft recht op vergoeding van de AWBZ-zorg en betaalt hiervoor premie. U bent automatisch AWBZ-verzekerd als u een zorgverzekering heeft afgesloten.

Bitsea De Brief Infant-Toddler Social and Emotional Assessment is een vragenlijst voor ouders waarmee psychosociale problemen bij kinderen tussen 1 en 3 jaar vroegtijdig kunnen worden gesignaleerd.

BO Basisonderwijs

GGZ Geestelijke Gezondheidszorg

Geestelijke gezondheidszorg richt zich op:

- het voorkomen van psychische aandoeningen;
- het behandelen en genezen van psychische aandoeningen;
- het zo goed mogelijk laten deelnemen van mensen met een chronische psychische aandoening aan de samenleving;
- het bieden van (ongevraagde) hulp aan mensen die ernstig verward en/of verslaafd zijn en die uit zichzelf geen hulp zoeken.

HALT De HALT-straf heeft tot doel grensoverschrijdend gedrag zo vroeg mogelijk te stoppen en genoegdoening te bieden aan de slachtoffers en de maatschappij.

Havo Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs

JBRR Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond

Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond grijpt in als de veiligheid en/of ontwikkeling van kinderen in gevaar is.

MEE MEE ondersteunt mensen met een beperking en hun netwerk. Op het gebied van opvoeding & ontwikkeling, leren & werken, samenleven & wonen en regelgeving & geldzaken en in alle levensfasen.

PGB Persoonsgebonden Budget

Het pgb is een budget dat toegekend wordt om zelf uw zorgverleners in te huren voor de zorg die nodig is. Of om zelf hulpmiddelen aan te schaffen en voorzieningen te realiseren.

SISA SISA is een computersysteem waarin professionals kunnen aangeven dat zij betrokken zijn bij een kind of jongere van 0 tot 23 jaar. www.sisa.rotterdam.nl

SMW Schoolmaatschappelijk Werk

Vmbo Voortgezet Middelbaar Beroeps Onderwijs

VO Voortgezet Onderwijs

Vwo Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs

ZIN Zorg in natura – zorg via een gecontracteerde zorgaanbieder van de gemeente

Woorden en begrippen

Hoofdstuk 1 Kansrijk

Werklozen:

betreft jongeren van 15 tot 27 jaar die geen werk hebben maar wel een uitkering en/of zijn ingeschreven als werkzoekenden bij het UWV.

Slecht in beeld:

jongeren die niet werken, geen onderwijs volgen, geen uitkering hebben en niet staan ingeschreven als werkzoekenden bij het UWV.

Wajong:

de Wajong is vanaf 2015 voor mensen die voor hun 18e of tijdens een studie een ziekte of handicap hebben gekregen en daardoor nooit meer kunnen werken.

Leerachterstand:

een achterstandsleerling heeft ouders met maximaal opleidingsniveau Vmbo-kader of -basis.

Schoolverlaters:

jongeren van 12 tot 23 jaar die het onderwijs verlaten zonder een startkwalificatie.

Relatief verzuim:

wanneer een leerling ingeschreven staat bij een opleiding maar zonder toestemming wegblijft van school.

Startkwalificatie:

diploma op minimaal Havo- of Vwo-niveau of een diploma op mbo-2 niveau of hoger.

(V)so:

speciaal onderwijs voor kinderen met een handicap, stoornis of ziekte die speciale zorg nodig hebben.

Zorgformulier:

met een zorgformulier maakt de politie melding van een zorgelijke situatie waarbij minderjarige kinderen zijn betrokken omdat er bijvoorbeeld sprake is van huiselijk geweld.

Hoofdstuk 2 Veilig

Voogdijmaatregel:

hierbij is Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond volledig belast met het ouderlijk gezag.

Beschermings- onderzoek:

de Raad van de Kinderbescherming kan onderzoeken uit laten voeren. Dit betreft voornamelijk onderzoeken rondom opvoedingsproblemen.

Raadsmelding:

Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond kan meldingen doen bij de Raad voor de Kinderbescherming. Dit gebeurt wanneer er het vermoeden is dat een kind ernstig wordt bedreigd in de ontwikkeling.

Risico- en aandachtskinderen:

risico- en aandachtskinderen zijn kinderen met enkelvoudige of meervoudige problematiek. Voor het inschatten van de ernst van de risico's maakt het CJG Rijnmond gebruik van het ernsttaxatiemodel (ETM).

Ingrijpende gebeurtenis: overlijden van een familielid, echtscheiding, verhuizing e.d.

Pedagogisch spreekuur: hierbij worden gezinnen begeleid door de pedagoog van het CJG.

Kwetsbare

meergezinswoningen:

meergezinswoningen zonder lift, met een woningoppervlak van minder dan 75 m² en een WOZ-waarde van minder dan € 130.000,-.

Hoofdstuk 3 Gezond

Binge drinken:

het drinken van 5 glazen alcohol of meer tijdens één enkele gelegenheid in de afgelopen 4 weken.

Perinatale sterfte:

wanneer een foetus vanaf 22 weken zwangerschap komt te overlijden, of als een baby in de eerste 7 dagen na de geboorte overlijdt.

Vroeggeboorte:

geboorte bij een zwangerschapsduur kleiner dan 37 weken.

Te laag

geboortegewicht:

een geboortegewicht dat lager is dan het 10^e percentiel passend bij de zwangerschapsduur, dat wil zeggen een geboortegewicht in de laagste 10% passend bij de zwangerschapsduur-hulp en zorg zoals bedoeld en beschreven in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Deze cijfers zijn voorlopig. Cijfers zijn afgerond op vijftallen.

behandeling van lichte tot matige, niet complexe psychische stoornissen.

Basis GGZ:

Specialistische GGZ met verblijf:

GGZ-zorg met verblijf voor cliënten met complexe stoornissen waarbij gespecialiseerde kennis nodig is.

Specialistische GGZ zonder verblijf:

GGZ-zorg zonder verblijf voor cliënten met complexe stoornissen waarbij gespecialiseerde kennis nodig is.

Centraal Onthaal

Jongeren:

Het centrale meldpunt bij het Jongerenloket. Hieruit wordt alle opvang en begeleiding van jonge dak- en/of thuislozen georganiseerd.

Jongerenloket:

het Jongerenloket helpt jongeren op weg naar onderwijs, werk of zorg.

Colofon

De Staat van de jeugd is tot stand gekomen dankzij de inzet van verschillende betrokken Rotterdammers, wetenschappers, instellingen en medewerkers van de gemeente Rotterdam.

Auteurs:

Dr.ir C.L. Mieloo, Drs. C.L. de Haan, Drs. L. Rietveld, Drs. N.F.A. van Veelen, Dr.ir. W. Jansen, Drs. D. de Ruiter, H.D. Stoorvogel, D.S. Wiering

Grafisch concept, ontwerp, tekst en layout:

Proforma visual identity

Productiebegeleiding:

Communicatie Jeugd & Onderwijs – R. Arrias

Druk: Veenman+

Fotografie: David Rozing, Levien Willemse

De foto's die niet bij de interviews staan zijn illustratief. De modellen staan los van de inhoud.

Informatie: Gemeente Rotterdam,

Cluster Maatschappelijke Ontwikkeling, Jeugd & Onderwijs

Mail: jeugd@rotterdam.nl

Uitgave: September 2016

Voor deze publicatie zijn verschillende bronnen gebruikt. Deze bronnen en gedetailleerde cijfers kunt u vinden via **www.rotterdam.nl/staatvandejeugd**

Staat van de Jeugd

Editie 2016

Gemeente Rotterdam